

עדכוני חקיקה בנושא זכויות הורים עו"ד מיכל יששכר

ברוח השוויון השורה לאחרונה על בית המחוקקים, הוכנסו לאחרונה מספר תיקונים לחוק עבודת נשים המאפשרים לגברים ליטול חלק פעיל יותר במלאכת ההורות.

כחלק מאותה מגמה ועל מנת להפוך את השיח לשוויוני יותר, הוכנסו גם שני חידושים לשוניים - "שעת הנקה" תכונה מעתה "שעת הורות" והמונח "חופשת לידה" המסורתי יוחלף במונח "תקופת לידה והורות".

במסגרת התיקונים הוקנתה לגברים הזכות ליטול חופשת לידה, חופשת אבהות ואפילו שעת הנקה -

1. תקופת לידה והורות לגברים ("חופשת לידה") - בן זוג שאשתו ילדה יכול לקבל תקופת לידה והורות, במקום האישה, בתקופה שנותרה מתום ששת השבועות הראשונים שלאחר יום הלידה, אם הוא עומד בתנאים המנויים בחוק, שהם: שאשתו זכאית לתקופת לידה והורות, שהיא הסכימה בכתב לוותר על חלק ממנה בתקופה שנותרה מתום ששת השבועות הראשונים שלאחר יום הלידה, וכן שאשתו תעבוד בתקופה שבה הוא ייעדר.

סייג - עובד שעובד פחות מ-12 חודשים במקום עבודה מסוים או אצל אותו מעסיק עד יציאתו לתקופת לידה והורות (ואשתו עבדה במקום עבודה מסוים או אצל אותו מעסיק 12 חודשים לפחות עד למועד יציאתה לתקופת לידה והורות) יקבל לכל היותר חופשה בת 14 שבועות.

על מנת לממש זכות זו, על העובד להגיש למעסיק הצהרה בנוסח הקיים בתוספת לתקנות עבודת נשים (חופשת לידה חלקית לעובד שאשתו ילדה), תשנ"ט-1999, לפחות 30 ימי עבודה לפני היום בו הוא חפץ להתחיל את חופשתו (חתומה על ידו ועל ידי בת הזוג), אלא אם כן נבצר מן העובד, בנסיבות העניין, למסור הודעה במועד האמור, מסיבות שלא היה יכול לצפותן מראש, שאז עליו למסור ההודעה במועד המוקדם ביותר האפשרי.

העובד יהיה זכאי לדמי לידה בגין תקופה זו אם יעמוד בתנאים הקבועים בחוק הביטוח הלאומי לעניין זה.

2. חופשת אבהות – עובד רשאי לקחת 5 ימי חופשה לאחר הלידה של אשתו, כאשר 3 הימים הראשונים הם על חשבון ימי החופשה שלו (או חל"ת אם אין לו ימים צבורים) והשניים הבאים לאחר מכן (הרביעי והחמישי שלאחר הלידה) נחשבים כימי מחלה, אותם רואים לצורך קבלת דמי מחלה ע"פ חוק, כימי המחלה השני והשלישי.

יצוין, כי שני ימי המחלה הנ"ל הם על חשבון 7 הימים המגיעים לעובד מכוח חוק דמי מחלה (היעדרות עקב הריון ולידה של בת זוג), תש"ס-2000 ולא בנוסף להם (בהתאם לחוק זה, עובד זכאי לזקוף עד שבעה ימים בשנה של היעדרות בשל טיפולים או בדיקות הקשורים להריון בת זוג, או בשל לידה של בת זוג, על חשבון תקופת המחלה שלו, וזאת אם סיבת היעדרות היא אחת מאלו המופיעות בתקנות שהוצאו מכוח חוק זה).

3. שעת הורות ("שעת הנקה") – מעתה יוכלו גם גברים לנצל את "שעת הנקה" המוקנית לאשה לאחר חופשת הלידה. הזכות ניתנת לגבר, לאשה או לשניהם לסירוגין (לא בכפל). הדבר מותנה בהסכמת האשה ובהעברת הצהרה חתומה למעסיקים (של האשה ושל בן הזוג) בדבר אופן ניצול הזכות, 21 יום לפני תום חופשת הלידה, בהתאם לטופס שבתוספת לחוק עבודת נשים.

מזכירה, כי הסעיף בדבר "שעת הנקה" בחוק עבודת נשים מקנה לאשה העובדת במשרה מלאה ששבה לעבודה לאחר חופשת לידה, זכות להיעדר למשך שעה אחת ביום בארבעת החודשים שתחילתם בתום חופשת הלידה, מבלי שינכו את השעה הזו משכרה (השעה נקראה בעבר שעת הנקה אמנם, אך אינה מיועדת להנקה דווקא). ארבעת החודשים נספרים מתום חופשת הלידה המקורית (ולא מתום חל"ת שנלקחת לאחר חופשת הלידה המקורית).